

Prologus

superbiā et nō solū subiectos regibz ni-
tuntur opprimere: sed datā sibi gloriā
nō ferētes: in ipos qui de serūt molū-
tur insidias. Nec cōtenti sunt gratias
nō agere bñficijs: 7 hūanitatē in se iu-
ra violare: sed dei quoz cūcta cernētis
arbitrant se posse fugere sententiā. Et
intm̄ uelanie prouērit. ut eos q̄ credi-
ta sibi officia diligēter obseruāt. et ita
cūcta agūt ut oīm laude digni sint. mē-
daciōz cuniculis conent subuertere dū-
gures p̄ncipū simplices ex sua natura
alios est m̄ares. callida fraude decipiūt
Que res 7 ex ueteribz p̄bat historijs. et
ex his q̄ gerunt q̄tidie. quō malis q̄run-
dā suggestiōibz regū studia deprauent
Quā puidendū est paci oīm puinciarū
Nec putare debetis si diuersa iubeam?
ex animi n̄i uenire leuitate: sed p̄ q̄lita-
te 7 necessitate tpm: ut reipublice pos-
scit utilitas ferre s̄niam. Et ut manife-
stius q̄s dicim̄ intelligatis. Amā fili?
amadathi. et aīo 7 gēte macedo. alien?
q̄ a psarū sanguine. 7 pietatē n̄am sua
crudelitate accumulās: p̄egrin? a nobis
suscept? est: et tantā in se exptus hūa-
nitatē ut p̄ nos ter vocaret. et adoraret
ab oibz post regē secund? q̄ intm̄ arro-
gantie tumore sublat? est. ut regno pri-
uare nos uideret 7 spiritu. Nā mardo-
cheū cui? fide et beneficijs uiuim? 7 cō-
sorcē regni nostri hester. cū oī gē te su-
nouis quibusdā atq̄ inauditis machi-
nis expetiuit in morte. hoc cogitans ut
illis interfectis insidiaret n̄e solitudi-
ni. et regnū psarū trāfferet in mace-
donas. Nos autē a pessimo mortalium
iudeoz neci destinatos. in nulla pe n̄e?
culpa repperim? s̄ cōtrario iustis v̄tē-
tes legibz. et filios altissimi et maximi
semperq̄ uiuētis dei cui? beneficio 7 pa-
tribz n̄is 7 nobis regnū est traditū. et
vsq̄ hodie custodit. Quā eas l̄as quas
sub noīe n̄o ille dixerat sciatis esse irri-
tas. Pro quo scelere anne portas hui?
urbis. i. susis: et ip̄e qui machinat? est
et oīs cognatio eius pendet in patibz
lis: nō nobis. sed deo reddete ei q̄d me-

ruit. Hoc autē edictum q̄d nunc mitti-
mus in cunctis urbibz p̄ponatur ut li-
ceat iudeis vti legibz suis. Quibz debe-
tis esse amminiculo ut eos q̄ se ad nes-
cem eoz parauerāt possint interficere:
terciadecima die mensis duodecimi q̄
uocat adar. Hanc enī diē deus omnipo-
tēs memoris 7 luctus ei? vertit in gau-
diū. Quā et vos inter ceteros festos di-
es hanc habetote diē et celebrate eam
cū omni leticia: ut et imposterū cogno-
scantur oēs qui fideliter p̄s obediunt
dignā p̄ fide recipere mercedē. qui autē
insidiant regno eoz: perire pro scelere.
Dis autē puincia et ciuitas que nolue-
rit solēnitatis huius esse particeps gla-
dio 7 igne pereat. 7 sic deleat ut nō solū
hoibz: sed etiā in uia bestijs sit in sempi-
ternū p̄ exēplo p̄temp? 7 inobediētie.

Explicit liber hester. Incipit prologus
in Job s̄m translationē septuaginta

Quorū p̄ singulos scriptu-
re diuine libros aduersa-
riorū r̄ndere maledictis
qui interpretationē meā
reprehensionem septuas-
ginta interpretū criminant: quasi nōz
apud grecos aquila symmachus 7 theo-
dotion. uel uerbum e uerbo uel sensum e
sensu. uel ex utroq̄ cōmixtū 7 medie tē-
peratū genus translatois expresserint
et omnia ueteris instrumenti columi-
na. Origenes obelis asteriscisq̄ distinxit:
q̄s uel additos uel theodotione sum-
ptos translationi antique inferuit pro-
bans defuisse quod additū est. Discat
igif obtrectatores mai recipere in toto
quod in partibz susceperūt. aut inter-
pretationē meā cū asteriscis suis rade-
re. Neq̄ enī fieri potest ut quos plura
intermisisse susceperint nō eosdē etiaz
in quibusdā errasse fateant. p̄cipue in
iob: cui si ea q̄ sub asteriscis addita sunt
subtraxeris pars maxima detuncabi-
tur. et hoc dumtaxat apud grecos. cetero-
rum apud latinos ante eam transla-
ff iij

Job

C 3. *Cur de deo creatore instructe fuit sapias datus Anno agit de instructe su
 instructioe p job: 4. / 2. e lib job: 2. p salomone: 2. p philone: 2. e lib sapia: 2. p
 huius filii frach: 2. e entia stia: 1. 4. / Eni pnu: p job pmo post: 1. 4. / mltiplex
 aq flagella: 2. ex hor oit: disputa: ca: 3. / tno subdit: dei det ma: ca: 38.
 Jo: Chrystost. homilia: 4. de penitentia: Esau genuit Raguelem.
 Raguelem Zaram, Zaram Job:.*

Incipit liber Job. Capitulum I

T Erat inter
 Tharus nomine iob. Et erat
 vir ille simplex et rectus
 ac timens deum et recedens
 a malo. Natiq[ue] sunt ei septem filij et tres
 filie. Et fuit possessio eius septem milia
 ouium: et tria milia camelorum: quingenta
 q[ue] iuga bouum. et quingente asine: ac fami-
 lia multa nimis. Eratq[ue] vir ille magnus
 inter omnes orientales. Et ibant filij eius
 et faciebant conuiuia per domos. unusq[ue]q[ue]
 in die suo. Et mitteres vocabant tres
 sorores suas ut comederent et biberent
 cum eis. Cumq[ue] in orbem transissent di-
 es conuiuij. mittebat ad eos iob et san-
 ctificabat illos: conuersensq[ue] diluculo of-
 ferebat holocausta per singulos. Dicebat
 enim. Ne forte peccauerint filij mei. et be-
 nedixerint deo in cordibus suis. Sic fa-
 ciebat iob cunctis diebus. Quadam autem
 die cum venissent filij dei ut assisterent
 coram domino affuit inter eos etiam sa-
 than. Cui dixit dominus. Unde venis
 Qui respondens ait. Circuui terram et
 perambulaui eam. Dixitq[ue] dominus ad eum.
 Nunquid considerasti seruum meum
 Job q[ui] non sit ei similis in terra homo
 simplex et rectus ac timens deum. et re-
 cedens a malo: Cui respondens sathā
 ait. Nunquid frustra iob timet deum?
 Nonne tu vallasti eum ac domum eius.
 vniuersamq[ue] substantiam eius per cir-
 cuimitum: Operibus manuū eius bene-
 dixisti et possessio eius creuit in terra.
 Sed extende paululum manū tuam.
 et tange cuncta que possidet. nisi in fa-
 cie tua benedixerit tibi. Dixit ergo dominus
 ad sathan. Ecce vniuersa que habet in
 manu tua sunt: tantum in eum ne exten-
 das manū tuam. Egressusq[ue] est sathā
 a facie domini. Cum autem quadam die fi-
 lij et filie eius comederent et biberent vi-
 num in domo fratris sui. primogeniti:
 nuncius venit ad iob q[ui] diceret. Boves
 arabāt. et asine pascebantur iuxta eos.

*In expoe hq passu incipit liber p
 ma moralium bti gregori pape:*

*In expoe hq passu incipit liber
 29 moralium bti greg:*

sed serere. Tanta est enim vetustatis con-
 suetudo et etiam confessio plerisque vicia
 placeat: dum magis pulcros habere voluit
 codices q[ua]m emendatos. Quapropter o-
 fratres dilectissimi vnicum nobilitas
 et humilitatis exemplar per flabellum calathis
 sporellisq[ue] munusculis monachorum. spi-
 ritualia hec mensura dona suscipite. ac be-
 atum iob q[ui] adhuc apud latios iacebat
 in stercore. et veribus scatebat errorum: in-
 tegrum immaculatumq[ue] gaudete. Quomodo enim
 post probationem atq[ue] victoriam duplicia
 sunt ei vniuersa reddita. ita ego in lin-
 gua nostra ut audacter loquar feci euz
 habere q[ua]m amiserat. Igitur et vos et vnum
 quicq[ue] lectorum solita pfatione comoneo
 et in principijs librorum eadem semper anne-
 ctens rogo ut vbiq[ue]q[ue] sp[iritus] precedentes vir-
 gulas videritis. sciatis ea que subiecta
 sunt in hebraicis voluminibus non haberi.
 Porro vbi stelle imago pfulserit: ex he-
 breo in sermone nostro addita sunt. Nec
 non illa q[ue] haberi videbantur et ita corru-
 pta erant ut sensum legentibus tollerent
 orationibus vobis magno labore correxi. ma-
 gis vtile quid ex odio meo ecclesijs christi
 venturum ratus q[ua]m ex aliorum negotio.
Incipit argumentum in librum Job.

In terra quidem habitasse iob
 vsitidi in finibus idumeorum et
 arabie. et erat ei ante nomen
 iobab. Et accepit uxorem et
 septem filios. et genuit filium quem vocauit enno.
 Erat autem ipse filius quidem careth
 de esau filius filius: de matre vero isra.
 ita ut sit quintus ab abraam. Et hi sunt
 reges q[ui] regnauerunt in edom. in qua et
 ipse regnavit sed primus in ea regnavit
 balach filius beor. et nomen eiusdem ci-
 uitatis nachaba. Post hunc autem balach
 post eum iobab qui vocatur iob. Post
 iob autem custam. qui erat dux ex thema-
 norum regione. Et post illum regnavit
 adar filius beath. qui exiit madian in
 campo moab et nomen ciuitatis eius
 chethauith.

Explicit argumentum.

et irruerunt sabrei. tuleruntque omnia. et pueros percusserunt gladio: et euasi ego solus ut nunciarem tibi. Cumque adhuc ille loqueretur: venit alter et dixit. Ignis dei cecidit e caelo et tactas oues: puerosque consumpsit. et effugii ego solus ut nunciarem tibi. Et adhuc illo loquente: venit alius et dixit. Chaldei fecerunt tres turmas et inuasit camelos et tulerunt eos: necnon et pueros percusserunt gladio: et ego fugi solus ut nunciarem tibi. Adhuc loquebatur ille: et ecce alius intrauit et dixit. Filii tui et filii uxoris tui et bibentibus uinum in domo fratris sui primogeniti. repetere ueni et ueniens irruit a regione deserti et concussit quatuor tuos angulos domus: quos corruens oppressit liberos tuos. et mortui sunt. et effugii ego solus ut nunciarem tibi. Tunc surrexit iob et scidit vestimenta sua. et tonsit capite corruens in terram: adorauit et dixit. Audite egressus sum de utero matris mee: et nudus reuertar illuc. Dominus dedit: dominus abstulit. sicut domino placuit ita factum est. sit nomen domini benedictum. In omnibus his non peccauit iob labijs suis: neque stultum quod contra deum locutus est. **II**

Actum est autem cum quadam die uenissent filii dei et staret coram domino inissetque sathan inter eos. et staret in conspectu eius: ut diceret dominus ad sathan. Unde uenis? Qui respondens ait. Circumui terram et pambulauit eam. Et dixit dominus ad sathan. Nunquid considerasti seruum meum iob quod non sit ei similis in terra uir simplex et rectus ac timens deum et recedens a malo. et adhuc retinens innocentiam. Tu autem commouisti me aduersus eum ut affligerem eum frustra. Qui respondens sathan ait. Pelle pro pelle. et cuncta quae habet homo dabitur pro anima sua. Alioquin mitte manum tuam et tange os eius et carnem et tunc uidebis quod in facie benedicat tibi. Dixit ergo dominus ad sathan. Ecce in manu tua est: ueruntamen anima illius serua. Egressus igitur sathan a facie domini percussit iob uulere pessimo: a planta pedis usque ad verticem eius. quae testa laniam radebat: sedes in sterquilino. Dixit autem illi uxor sua. Adhuc

tu permanes in simplicitate tua? Benedic deo et morere. quae ait ad uilam: quasi uina de stultis mulieribus locuta es. Si bona suscepimus de manu domini. mala quae non sustineamus? In omnibus his non precauit iob labijs suis. Igitur audientes tres amici iob omne malum quod accidisset ei: uenerunt singuli de loco suo: eliphaz themanites. et baldath sinites et sopher mathites. Conduerunt enim ut pater uenientes uisitarerent eum et consolarentur. Cumque eleuassent perculos oculos suos non cognouerunt eum. Et exclamantes prostrauerunt scissisque uestibus sparserunt puluerem super caput suum in celum. Et sederunt cum eo in terra septem diebus et septem noctibus et nemo loquebatur ei uerbum. Videbant enim dolorem esse vehementer. **III**

Dixit hec aperuit iob os suum: et maledixit diei sui. et locutus est. Dereat dies in quo natus sum. et nox in qua dictum est: conceptus est homo. Dies illa uertat in tenebras. Non requirat eum deus desuper: et non illustret lumine. Obscuret eum tenebrae et umbra mortis. Occupet eum caligo: et inuoluat amara rudine. Noctem illam tenebrosus turbo possideat. Non computet in diebus anni nec numeret in mensibus. Sit nox illa solitaria: nec laude digna. Maledicant ei qui maledicunt diei qui parati sunt suscitare leuiathan. Obtenebrent stelle caligine eius. Expectet lucem et non uideat. nec ortum surgentis aurore. quod non conclusit ostia uentris. qui portauit me. nec abstulit mala ab oculis meis. quare non in uulua mortuus sum egressus ex utero non statim perii. quare exceptus genuibus cur lactatus uerberibus? Nunc enim dormies filium et somno meo requiesceres cum regibus et consulis terre. qui edificat sibi solitudines: aut cum principibus possident aurum. et replent domos suas argento. Aut sicut abortiuum absconditum non subfisteret. uel quod conceptum non uideret lucem. Ibi impij cessauerunt a tumultu. et ibi requeuerunt fessi rotore: et quondam uincti pater sine molestia. Non audiet uocem exactorum

*Quo modo quito libro moal: ca. x. Eliphaz q' p'mo amicos loq't q'uis ad q'solatu' pie veniat: i' uultate in lonu' d' defens: regula q'solatoru' ignorat
 qui du' loquedi custodiat negligit: usq' ad afflictu' q'um eliab excedit dicit Tigris perit: eo q' no' h'et p'da' et h'm videlic' job noie h'gridib' q'si' uino uarie
 factis no'is et h'm et h'm amicos sensu q' in tumida correptione se extulit: fereba' diuina' rephedit dicit' q' d' h' lonu' cora' me rectu' sicut serug
 mig' job: q' d' g'rendu' video cur paulu' illoz sententia' d'ca' aucte' utit' si' h'e' eoz sententia' d'ca' rephedit dicit' q' d' h' lonu' cora' me rectu' sicut serug
 h'm d' h' d'ca' d'ca' sicut sicut est: repheda' sapientel' in astutia sua' **Job** sicut serug meq' job: d'icet q' q' d'ca' in eoz d'ca' recta' h'z: s' melioz d'ca' h'oe
 h'oe' r'ca' p'utabiq' q' p' semetipm d'ca' rephedit' **Job** sicut serug meq' job: d'icet q' q' d'ca' in eoz d'ca' recta' h'z: s' melioz d'ca' h'oe
 no' recta' def'muit: q' utiq' h' r'ca' q' no' sit d'ca' **Job** sicut serug meq' job: d'icet q' q' d'ca' in eoz d'ca' recta' h'z: s' melioz d'ca' h'oe
 r'ca' no'is: q' ex d'ca' d'ca' sicut sicut u'ba' p'eamq' **Job** sicut serug meq' job: d'icet q' q' d'ca' in eoz d'ca' recta' h'z: s' melioz d'ca' h'oe
 m'm'm' h' d'ca' no' est h' lonu' cora' me rectu': alio adu'xit*

lib. 4.

Paruis et magnis tibi sunt: et serui li-
 ter a domino. Quare misero data est lex et
 vita his qui in amaritudine anime sunt. Qui
 expectat mortem et non venit, quasi effodiens
 thesaurum: gaudetque vehementer cum inue-
 nerint sepulcrum. Quis cuius abscondita e-
 riat circumdedit eum tenebris. Antiquus
 comeda suspiro, et quasi inuidates aque sic
 rugit meus: quia timor quem timebam eue-
 nit mihi. et quod verebar accidit. Nonne dis-
 simulaui. Nonne filii. Nonne quieui. Et
 venit super me indignatio.

III

Respondens autem eliphaz thama-
 tes dixit. Si ceperimus loqui
 tibi forsitan moleste accipies. Et
 preceptum sermonum tenere quasi poterit. Ec-
 ce docuisti multos et manus lassas robo-
 rasti. Vacillantes confirmauit sermones
 tui et genua tremantia confortasti. Nunc autem
 venit super te plaga et defecisti: tetigit te et
 conturbatus es. Ubi timor tuus fortitudo
 tua et potentia tua. et perfectio viarum tuarum.
 Recordare obsecro te, quis unquam in-
 nocens perijt: aut quando recti delecti sunt:
 Quin potius vidi eos qui operantur iniqui-
 tatem et seminant dolores et merentur eos. Nam
 te deo perisse: et spiritu ire eius esse consum-
 ptos. Rugitus leonis et vox leone: et de-
 tes catulorum leonum contriti sunt. Tigris
 perijt eo quod non habet predam: et catuli leonis
 dissipati sunt. Porro ad me dictum est ver-
 bum absconditum: et quasi furtive suscepit auris
 mea venas susurri eius. In horrore vi-
 sionis nocturne quasi solus sopor occupare
 hoies: pauor tenuit me et tremor et om-
 nia ossa mea perterrita sunt. Et cum spiritus
 meus transiret: inhorruerunt pili car-
 nis mee. Stetit quidam cum non adnosce-
 bant vultum. imago coram oculis meis. et vo-
 cem quasi aure leuis audiui. Nunquid
 homo dei copatione iustificabitur: aut fa-
 ctore suo purior erit vir. Ecce qui serui
 unt ei non sunt stabiles et in angelis suis.
 reperit prauitatem. Quantomagis hi qui
 habitant domos luteas qui terrenum habent fun-
 damentum sicut sumens velut atinea. de mane
 usque ad vespem succident et quia nullus in-
 telligit: ieternum peribunt. Qui autem reliqui

fuerint auferentur ex eis: morientur et non
 in sapientia.

IV

Quia ergo si est qui tibi rideat. et
 ad aliquem sanctorum conuertere. Tu
 rursus stultum interficis iracundia. et
 puerum occidis inuidia. Ego vidi stultum fir-
 ma radice: et maledixi pulchritudini eius
 statim. Longe fiet filius eius a salute. et con-
 terentur in porta. et non erit qui eruat. Cui-
 us messem famelicus comedit: et ipsum
 rapiet armatus. et bibent sitientes diuitias
 eius. Nihil in terra sine causa fit. et de
 humo non egredietur dolor. Homo nascitur
 ad laborem et auis ad volatum. Quamobrem
 ego deprecor dominum: et ad deum ponam elo-
 quium meum. Qui facit magna et inscruta-
 bilia: et mirabilia absque numero. Qui
 dat pluuiam super faciem terre. et irrigat aquas
 vniuersam. Qui ponit humiles in sublimem:
 et merentes erigit in spem. Qui diffi-
 par cogitationes malignorum ne possint im-
 plere manum eorum quod ceperunt. Qui appre-
 hendit sapientes in astutia eorum et consiliorum
 prauorum dissipat. Per diem incurret tene-
 bras. et quasi in nocte sic palpabunt in me-
 ridie. Porro saluum faciet egenum a gla-
 dio oris eorum: et de manu violenti pauperem.
 Et erit egeno spes. iniquitas autem strahet
 os suum. Beatus homo qui corripitur a domino.
 Increpationibus domini ne reprobes. quia ipse
 vulnerat et medetur percutit et manus eius
 sanabunt. In sex tribulationibus liberabit
 te. et in septima non tanget te malum. In
 fame eruet te de morte et in bello te ma-
 nu gladii. A flagello lingue abscederis.
 et non timebis calamitatem cum venerit: in
 vastitate et fame ridebis et bestias terre
 non formidabis. Sed cum lapidibus regio
 num pactum tuum: et bestie terre pacifi-
 ce erunt tibi. Et scies quod pacem habeat ta-
 bernaculum tuum. et visitans speciem tu-
 am non peccabis. Et scies quoniam mul-
 tipler erit semine tuum. et progenies tua
 quasi herba terre. Ingredieris in abun-
 dantiam sepulcrum: sicut inferet aceruus
 tritici in tempore suo. Ecce hoc ut inue-
 stigauimus: ita est. quod auditum meum
 te pertracta.

VI

*metipsum magna sit h' d'ca' h'm job nulla mo-
 assum' debuerit: et paulu' h' ex h'ute
 pensat' in aucte' pferat: et iudex q' r'ante
 p'olatu' h'z' ex h'one q'itate r'phedit:
 Ex isto p't' v'ba' amicos job sicut v'ca: a no'
 hic capit. 6. lib. moal:
 I. p' h' moalium tripit*

ii. Chorath. 3. D.

Hic incipit .n. lib. moralium graec.

Respondens autem iob dixit. Utinam appenderent peccata mea quibus iram merui et calamitas quam patior in statera quasi arena maris hec grauior appareret. **U**n verba mea dolore sunt plena quia sagitte domini in me sunt quasi indignatio ebibit spiritum meum. et terrores domini militat contra me. Nunquam rugiet onager cum habuerit herbam. aut mugiet bos cum ante plebem plenum steterit. Aut poterit comedi inuisum quod non est sale conditum. aut potest aliquis gustare quod gustatum affert mortem. **A**nime enim esurienti etiam amara dulcia esse videntur. **Q**ue prope non lebat tangere anima mea nunc pro angustia cibi mei sunt. **Q**uis dicit ut veniat peritio mea: et quod expecto tribuat mihi deus et quod cepit ipse me conterat. **S**aluat manus sua et succidat me. et hec mihi sit consolatio ut affligens me dolore non parcat nec contradicam sermonibus sancti. **Q**ue enim fortitudo mea ut sustineam aut quis finis meus ut patienter agam? **N**ec fortitudo lapidum fortitudo mea: nec caro mea enea est. **E**cce non est auxiliium mihi in me et necessarii quibus mei recesserunt a me. **Q**ui tollit ab amico suo misericordiam timorem domini derelinquit. **F**rateres mei perierunt me sicut torrens qui raptum transiit in conuallibus. **Q**ui timet peruinam irruet super eos nix. **T**empore quo fuerint dissipati bibunt. et ut incaluerint soluentur de loco suo. **I**nuolute sunt semite gressuum eorum ambulabunt in vacuo et bibunt. **C**onsiderate semitas thyma: itinera sabba et expectate paulisper. **C**onfusi sunt quia speraui. **V**enerunt quoque versus ad me et pudore coopti sunt. **N**unc venistis et modo videtes plagam meam timetis. **N**unquam dixi: afferte mihi et de substantia vestra donate mihi vel liberate me de manu hostis et de manu robustorum eruite me. **D**ocete me et ego tacebo: et si quid forte ignoravi instruite me. **Q**uare detraistis sermonibus veritatis cum e vobis nullus sit qui possit arguere me. **A**d increpandum tantum eloquia concinnatis et in ventum verba profertis. **S**uper pupillam irruitis et sub

uertere nitimini amicum vestrum. **V**erum tantum quod cepistis explete. **P**retete aurem et videte an mentiar. **R**espondeo obsecro absque contentione. et loquentes id quod iustum est iudicate. **E**t non inuenietis in lingua mea iniquitatem. nec in faucibus meis stulticia personabit.

CVII

Melior est vita hominis super terras et sicut dies mercenarii dies eius. **S**icut ceruus desiderat vmbra et sicut mercenarius pro solacia fine operis sui: sic et ego habui membra vacua et nocentes laboriosas enueravi mihi. **S**i dormiero dicam quoniam consurgam. et rursus expectabo vesperam replebor doloribus versus ad tenebras. **I**nduta est caro mea putredie et sordibus pulueris. cutis mea aruit et contracta est. **D**ies mei veloci transierunt quam a terente tela succidit: et consumpti sunt absque vlla spe. **N**emeto quia ventus est vita mea. et non reuertetur oculus meus ut videat bona nec aspiciet me visus hominis. **O**culi tui in me et non subsistam. **S**icut consumitur nubes et pertransit: sic qui descendit ad inferos non ascendet nec reuertetur ultra in domum suam. nec cognoscet eum amplius locus eius. **Q**uapropter et ego non parcam orationi meo loquar in tribulatione spiritus mei. **C**onfabulabor cum amaritudine anime mee. **N**unquid mare ego sum aut cetus. quia circum dedisti me carcere. **S**i dixero consolabitur me lectulus meus. et reuelabor loquens mecum in stratu meo. terrebis me pro somnia et pro visiones horrore concuties. **Q**uamobrem elegit suspendium anima mea et mors est ossa mea. **D**espavi. nequaquam ultra iam viuam. **P**arce mihi. nihil enim sunt dies mei. quod est homo quia magnificas eum. aut quod apponis erga eum cor tuum. **V**isitas eum diluculo et subito perbas illum. **U**sq; quo non precis mihi. nec dimittis me ut glutinam saliuam meam. **P**eccavi. **Q**uid faciam tibi oculos hominum: quare posuisti me stratum tibi: et factus sum nubimetipsum grauis. **Q**uare non tollis peccatum meum. et quare non auferis iniquitatem meam. **E**cce nunc in puluere dormiam: et si maneam me quis sustinet. **V**III

Hic incipit .ii. lib. moralium.

Job

ba diiudicat et fauces comedētis sapore
In antiq̄s est sapia et in multo tpe pru
dentia. Apud ip̄m est sapia et fortitudo
et ip̄e habet cōsiliū et intelligentiā. Si
destruerit nemo ē qui edificet si incluz
ferit hoīem nullus est qui aperiat. Si
cōtinuerit aquas oīa siccabunt si emi
serit eas subuertēt terrā. Apud ip̄m est
fortitudo et sapia. Ip̄e nouit et decipiē
tem et eū q̄ decipit. Adducit cōsiliarios
in stultū finē ei iudices in stupore. Bal
theum regū dissoluit et p̄cingit fune re
nes eoz. Ducit sacerdotes inglorios;
et optimates supplantat. Cōmutans
labiū veraciā et doctrinā senū auferēs.
Effundit despectionē sup principes et
eos q̄ oppressi fuerant releuās. Qui re
uelat pfunda de tenebris et producit in
lucē vmbra mortis. Qui multiplicat
gētes et p̄dit eas et subuersas ī integrū
restituit. Qui immutat eoz principuz
p̄li terre. et decipit eos vt frustra ince
dāt p̄ inuū. Palpabūt q̄si ī tenebris et
nō ī luce. et errare eos faciet q̄si ebrios.

Ecce oīa hec vidit oculo **XIII**
lus meus et audiuit auris mea
et intellexi singla. Scdm sciaz
vram et ego noui. nec inferior v̄ri sum.
Sed tñ ad oīpotentē loqr̄ et disputare
cū deo cupio. prius vos ostendēs fabri
catores mendacij et cultores puerforū
dogmatū. Atq̄ vtinā taceretis vt puta
remini esse sapiētes. Audite ergo corre
ctōnes meas et iudiciū labioz meoz at
tendite. Nunq̄d deus indiget v̄ro men
dacio vt p̄ illo loquamini dolos. Nun
quid faciē eius accipitis et p̄ deo iudica
re nitimini. Aut placebit ei quē celare
nihil p̄t aut recipiet vt homo v̄ris frau
dulentijs. Ip̄se vos arguet qm̄ in abs
condito faciē ei accipitis. Statim vt
se cōmouerit turbabit vos et terror ei
irruet sup vos. Memoria v̄ra p̄parabit
cineri et redigent̄ in lutū ceruices v̄re
Facete paulisper vt loqr̄ qd̄cūq̄ mihi
mēs suggesserit. Quare lacero carnes
meas dentibz meis et aīaz meā porto in
manibz meis. Et si occiderit me ī ipo

perabo. Veruntñ vias meas in cōspe
ctu ei? arguā et ip̄se erit saluator meus
Nō enī veniet in cōspectu eius oīs hy
pocrita. Audite sermonē meū et enigma
ta p̄cipite auribz v̄ris. Si fuero iudica
tus scio q̄ iustus inueniar. Quis est q̄
iudicet mecū? Veniat. Quare tacens
cōsumor. Duo tñ ne facias mihi et tūc
a facie tua nō abscondar. Manū tuam
lōge fac a me: et formido tua nō me ter
reat. Uoca me et ego r̄ndeto tibi: aut cer
te loquar et tu r̄nde mihi. q̄tas habeo
iniq̄tates et peccata scelera mea et deli
cta mea oīde mihi. Cur faciē tuā abs
condis et arbitraris me inimicū tuū. Cō
tra foliū qd̄ vento rapit ostēdis poten
tiā tuā et stipulā siccā p̄sequis. Scribis
enī p̄tra me amaritudines et cōsume
re me vis peccatis adolescentie mee. po
suisti in neruo pedē meū et obseruasti
oēs semitas meas et vestigia pedū tuo
rum cōsiderasti. qui quasi putredo cō
sumend⁹ sum. et quasi vestimentū qd̄
comedī a tinea. **XIII**

Homo nat⁹ de muliere breuivi
uens tpe replet multis misē
rijs. q̄ quasi flos egredit et cō
terit et fugit velut vmbra et nunq̄ in
eodē statu p̄manet. Et dignū duc̄ sup
huiuscemodi apire oculos tuos et addu
cere eū tecū ī iudiciū. q̄s p̄t facere mū
dū de immūdo p̄ceptū semine. Nonne
tu q̄ sol⁹ es? Breues dies hoīs sunt nu
mer⁹ mensū ei⁹ apud te ē. Cōstitisti
termios ei⁹ q̄ p̄teriri nō poterūt. Rece
de paululū ab eo vt q̄scat donec opta
ta veniāt. et sic mercenarij dies ei⁹. Li
gnū h̄z spem. si p̄cisus fuerit rursū vi
rescit et rami ei⁹ pullulāt. si senuerit in
terra radix ei⁹: et ī puluere emortu⁹ fu
erit trūcus illius ad odorē aq̄ germina
bit et faciet comā q̄si cū primū plantatū
est. Homo vero cū mortu⁹ fuerit et nu
datus atq̄ cōsumptus vbi q̄so est. quō
si recedāt aque de mari et fluu⁹ vacue
factus areseat. sic homo cum dormierit
nō resurget. Donec atterat̄ celum nō
euigilabit: nec consurget de somno suo

Hic incipit. et lib. moral.

Quis mihi hoc tribuat ut in inferno
pregas me et abscondas me donec p̄cra
seat furor tuus et cōstituas mihi tps̄ i
quo recorderis mei? Putasne mortu⁹
homo rursus uiuet? Functis dieb⁹ q̄
bus nūc milito expecto donec uiat im
mutatio mea. Vocabis me et ego r̄nde
bo tibi. Opi manū tuaz porriges dex
terā. Tu quidē gressus meos dinume
rasti s̄ p̄ce peccat⁹ meis. Signasti q̄si i
sacculo teicta mea sed curasti iniquitatē
meā. Mons cadēs defluit et saxū tran
sfertur de loco suo. Lapides excauāt aq̄.
et alluione paulatim terra cōsumit et
hoies ḡ filiter p̄des. Roborasti eū paulu
lūve in p̄petuū transiret. Immutabis
faciē ei⁹ et emittes eū. siue nobiles fue
rint filij ei⁹ siue ignobiles: nō intelliget
Attñ caro eius dū uiuet dolebit et aīa il
lus sup̄ semetip̄so lugebit. **CXV**

Respondens autē eliphaz thema
ntes dicit. Nunquā sapiens re
spondebit q̄si in uentū loquēs
et implebit ardore stomachū suū: Ar
guis uerbis eū q̄ nō est eq̄lis tibi et loq̄
ris q̄d tibi nō expedit. Quantū in te ē
euacuasti timorē et tulisti p̄ces eoz deo.
Docuit ei iniquitas tua os tuū et imi
taris linguā blasphematiū. Cōdemna
bit te os tuū et nō ego et labia tua r̄nde
būt tibi. Nunquā prim⁹ hō tu nat⁹ es et
aīa oēs colles format⁹. Nunquā p̄siliuz
dei audisti et inferior te erit eius sapia.
Quid nosci q̄d ignorem. quid intelli
gas q̄d nesciamus. Et senes et antiqui
lunt i nobis multo uerustiores q̄ p̄ces
tui. Nunquā grande ē ut cōsoleſ te deus
S̄ uerba tua p̄uaa s̄ phibent. Quid
te eleuat cor tuū et q̄si magna cogitans
attonitos habes oculos. Quid tu met
p̄ deū sp̄s tuus ut p̄feras de ore tuo
huiusmodi sermones. Quid est hō
ut immaculat⁹ sit et ut iustus appareat
nat⁹ de muliere. Ecce inter sanctos ei⁹
nemo immutabilis et celi nō sunt mun
di in cōspectu ei⁹. q̄stomagus atomina
bilis et inutilis homo q̄ bibit q̄si aquaz
iniquitatez. Ostendā tibi audi me q̄d

vidi narrato tibi. Sapiētes cōfitem⁹ et
nō abscondūt p̄ces suos. Quib⁹ solis
data est terra et nō trāsibit alien⁹ p̄ eos
Functis dieb⁹ suis impi⁹ iugbit. et nūc
rus annoz incertus est tyrānidis eius
Sonitus terroris sp̄ in aurib⁹ illuz: et
cū par sit ille sp̄ insidias suspicaf. Non
credit q̄ reuerti possit de tenebris ad lu
cē circūspectās uindicq̄ gladiū. Cum se
mouerit ad q̄rendū panē nouit q̄ pa
rat⁹ sit in manu ei⁹ tenebray dies. Ter
rebit eū tribulatio et angustia uallabit
eū sicut regē q̄ p̄paraf ad p̄liū. Tetens
dit enī aduersus deū manū suā et s̄ ol
potentē roborat⁹ ē. Lucurrit aduersus
eū erecto collo et pingui ceruice armat⁹
est. Opuit faciē ei⁹ crassitudo et de late
rib⁹ eius aruina depēdet. Habitauit in
cuiuatib⁹ desolatis et in domib⁹ desert⁹
q̄ in cumulos sunt redacte. Nō ditabit
nec p̄seuerabit substātia eius nec mit
tet in terrā radicē suā. Nō recedet de te
nebris. Ramos ei⁹ arefaciet flāma et au
feret spiritu oris eius. Nō recedet fru
stra errore decept⁹ q̄ aliquo p̄cio redi
mendus sit. Anteq̄ dies ei⁹ impleant
p̄bit et man⁹ eius areſcēt. Redef quasi
uinea in primo flore lotrus eius et q̄si
oliua p̄ficiēs florē suū. Cōgregatio enī
hypocrite steril⁹ et ignis deuorabit taber
nacula eoz q̄ munera libēter accipiunt
Cōcepit dolorē et peperit iniquitatē. et
p̄ter⁹ eius p̄parat dolos. **CXVI**

Respondens autē iob dixit. Audi
ui frequēter talia. Cōsolatores
habebūt finē uerba uentosa. Aut aliqd
tibi molestū est si loquaris. Poterā et
ego similia uestri loq̄. Atq̄ utinaz esset
aīa v̄ra p̄ aīa mea. Cōsolarer et egoros
sermonib⁹ et mouerē caput meū super
ros. Roborare ros ore meo et mouerē
labia mea q̄si parcēs uobis. S̄ q̄d agā
Si locuz fuero nō quiescit dolor me⁹
et si tacuero nō recedet a me. Nūc autē
oppressit me dolor meus. et in nihiluz
redacti sunt oēs artus mei. Ruge mee
testimoniū dicūt cōtra me. et suscitaf

13. ub.

Job

falsiloquus aduersus faciē meā stradi-
cens mihi. Collegit furore suū in me ⁊
cōminatus mihi infremuit contra me
dentib; suis. Hostis meus terribilib;
oculis me intuitus est. Aperuerūt sup
me ora sua. et exp:obzates pcusserunt
maxillā meā: satiati sunt penis meis.
Cōclufit me deus apud iniquū. et ma-
nib; ipioꝝ me tradidit. Ego ille quon-
dā opulētus repente cōtritus sum: tenu-
it ceruicē meā. Confregit me et posuit
me sibi q̄si in signū. Circūdedit me lā-
ceis suis. cōuinerunt lumbos meos.
Nō peccit ⁊ effudit i terra viscera mea
Cōcidit me vulnere sup vuln: irruit
in me q̄si gigas. Saccū cōsui sup curē
meā ⁊ operui cinere carnē meā. Facies
mea obtumuit a fletu. ⁊ palpebre mee
caligauerūt. Hec passus sum absq; ini-
quitate manꝝ mee cū haberē mūdā ad
deū p̄ces. Terra ne opias sanguinē me-
um: neq; inueniat in te locū latēdi cla-
mor meꝝ. Ecce enī in celo testis meꝝ et
cōsciū meus in excelsis. Verbofi ami-
ci mei ad deū stillat oculꝝ meꝝ. Atq; vti-
nā sic iudicaret vir cū deo quō iudicat
filius hoīs cum collega suo. Ecce enim
breues anni transeūt et semitā p̄ quā
nō reuertar ambulo. **CXVII**
Spiritus meus attenuabit: di-
es mei breuiabunt. et solū mi-
hi supest sepulcrū: Nō peccaui
et in amaritudinib; moratꝝ oculus meꝝ
Libera me et pone me iuxta te et cuius
vis manus pugnet p̄tra me. Cor eozū
lōge fecisti a disciplina. p̄pterea nō exal-
tabunt. Prædā pollicetꝝ focis. ⁊ oculi fi-
lioz eius deficiēt. Posuit me q̄si in p̄-
uerbiū vulgi. et exemplū sum corā eis
Calligauit ad indignationē oculꝝ me-
us. et mēbra mea q̄si in nihilū redacta
sunt. Stupebāt iusti sup hoc et inno-
cens cōtra hypocritā suscitabit. Et te-
nebit iustus viam suā. et mūdīs mani-
bus addet fortitudinē. Igitur oēs vos
cōuertimini et venite. et nō inueniam
in vobis vllū sapientē. Dies mei trāsie-
runt: cogitationes mee dissipare sunt

torquētes cor meū. Noctē verterūt in
diē et rursum post tenebras spero lucē
Si sustinero infernꝝ domus mea est.
et in tenebris stravi lectulū meū. Pu-
tredini dixi p̄ meus es: mater mea. et
soror mea vermib;. Ubi est ergo nūc p̄-
stolatio mea. et patientiā meā q̄s cōsi-
derat: In pfundissimū infernū descen-
dent oīa mea. Putes ne saltē ibi erit re-
quies mihi.

CXVIII
Respondēs autē baldach suites.
dixit. Usq; ad quē finez verba
iactabis. Intellige prius. ⁊ sic
loquamur. Quare reputati sumꝝ vt iu-
mēta: et sorduiꝝ corā te. Quid p̄dis
aiāz. tuā i furore tuo: Nunq̄d p̄pter te
derelinquet terra. et transferentꝝ rupes
de loco suo: Nōne lux impij extinguetꝝ
nec splendebit flāma ignis eiꝝ. Lux ob-
tenebrescet in tabernaculo illius. et lu-
cerna q̄ sup eū est: extinguetꝝ. Artabuntꝝ
gressus virtutis eiꝝ et p̄cipitabit eū cō-
filiū suū. Immisit enī in rete pedes su-
os. et in maculis eiꝝ ambulat. Tenebitꝝ
planta illius laq̄o. et exardescetꝝ contra
eum fitis. Abscōdita est in terra pedica
eius. et decipula illiꝝ sup semitā. Undi-
q; terrebūt eū formidines. et inuoluēt
pedes eiꝝ. Attenuetꝝ fame robur eiꝝ ⁊ in-
edia inuadat costas illiꝝ. Deuoret pul-
critudinē cutis eius. ⁊ p̄sumat brachia
illius primogenita mors. Auellat de ta-
bernaculo suo fiducia eius. ⁊ calcet sup
eū quasi rer interitus. Habitent in ta-
bernaculo illius focij eius q̄ nō est: asp̄-
gat in tabernaculo eiꝝ sulphur. Deorsuz
radices eius siccantꝝ: sursum autē attera-
tur messis eius. Memoria illiꝝ peat de
terra. ⁊ nō celebretꝝ nomē eiꝝ in plateis
Expellet eum de luce in tenebras. et de
vrbe transferet eū. Nō erit semē eius
neq; p̄genies in populo suo nec vllē re-
liquie in regionib; eius. In die eiꝝ stu-
pebunt nouissimi. ⁊ primos iuadet hor-
roz. Hec sunt ergo tabernacula iniq;. et
iste locꝝ eius q̄ ignorat deū. **CXIX**

Respondēs autē iob dixit. Usq; q̄
affligitis aiāz meā. et atteritis

Hic incipit. 12. lib. moab:

Greg. Semita mea r. Quod ad infirma q̄ membra eam sic nō t̄gnue h̄ssert: q̄ pro hoc q̄ prave se egisse meminert
a bono q̄ ope tardat: et ex infirmitate q̄a timidi. bona (cōtra her. l. f. prave gesta) fortia aggredi nō p̄sumat. Timet
n. magna bona tr̄pe: qui se i suis acti b̄q̄ infirmos eē meminert: Et cū plerūq̄ etiā bonū qd̄ eligat nescit: q̄si r
calle suo positas tenebras phozrescat. P̄a sepe ita de suo ope fit aīq̄ uertq̄: ut ignoret oīo. qd̄ d̄tq̄ qd̄ culpa sit. In
calle ergo suo tenebras inuit: q̄ h̄s q̄ agē appetit. qd̄ elige debeat. nescit: r. r.

me sermonibz. **E**n decies pfunditis me
et nō erubescitis opprimētes me. **N**e
pe r̄ si ignau: mecū erit ignorātia mea.
At vos q̄ me erigimini r̄ arguitis me ob
probrijs meis. **S**alutē nūc itelligite qz
de nō equo iudicio afflixerit me: et fla
gellis suis me cinxerit. **E**cce clamato
rim patiens. et nemo audiet. **G**locifera
bz: r̄ nō est q̄ iudicet. **S**emita meā cir
cūsepsit r̄ trāire nō possum et in calle
meo tenebras posuit. **S**poliauit me
gloria mea. et abstulit coronā de capite
meo. **D**estruxit me vndiqz r̄ peoz: r̄ q̄si
euulse arbori abstulit spem meā. **I**rat
est cōtra me furor ei: et sic me habuit
q̄si hoste suū. **S**imul venerūt latrones
ei: r̄ fecerūt sibi viā p̄ me et obsederūt
in gyro tabernaculū meū. **F**rēs meos
lōge fecit a me. r̄ noti mei q̄si alieni re
cesserūt a me. **D**ereliquerūt me ppin
qui mei. et qui me nouerāt obliui sunt
mei. **I**nq̄lini dom? mee r̄ ancille mee
sicut alienū habuerūt me. et q̄si pegri
nus fui in oculis eoz. **S**eruū meū ro
caui r̄ nō r̄ndit: ore pprio deprecabar illū.
Dalitiū meū extorruit vroz mea. r̄ oza
bā filios vteri mei. **S**tuli i qz despiciē
bāt me r̄ cū ab eis recessissem terrahē
bāt mihi. **A**blominati sunt me quondā
cōsi harij mei. et quē marie diligebā a
uersat? ē me. **P**elli mee p̄sumptis car
nibz adhesit os meū r̄ derelicta sūt tm̄
mō labia circa dētes meos. **M**iseremī
mei miseremī mei saltē vos amici mei
qz man? dñi tetigit me. **Q**uare p̄seq̄
mini me sic de? r̄ carnibz meis satura
mini. **Q**uis mihi tribuat vt scribā ser
mones mei. **Q**uis mihi det vt erarent
in libro filo ferreo r̄ plūbi lamia: scel
te sculpani i filice? **S**cio enī qz redem
ptoz me? viuit: r̄ i nouissimo die de ter
ra surrectur? sum. **E**t rursum circūda
bz pelle mea r̄ i carne mea videbo deū.
Quē visur? sum ego ipse r̄ oculi mei cō
specturi sunt: r̄ nō ali? **R**eposita est hec
spes mea in sinu meo. **Q**uare ergo nūc
dicitis p̄sequamur eū. r̄ radicē verbi in
ueniamus p̄ eū. **F**ugite ergo a facie gla

dij: qm̄ vltor iniquitatū gladius est. et
scitote esse iudiciū.

Respondēs autē sopher naama
thites dixit. **I**udico cogitatio
nes mee varie succedēt sibi. et
mens i diuersa rapit. **D**octrinā q̄ me
arguis audiā r̄ sp̄s intelligētie mee re
spondebit mihi. **N**oc scio a p̄ncipio ex q̄
est posit? hō sup̄ terrā. qz laus impiorū
breuis sit. r̄ gaudiū hypocrite ad istar
pūcti. **S**i ascēderit vsqz ad celū supbia
eius r̄ caput ei? nubes tetigerit: q̄si ster
quiliniū in fine p̄det. et q̄ eū viderant
dicēt: vbi est? **V**elut somniū auolans
nō inueniet trāsiēt sicut visio noctur
na. **O**culus q̄ eū viderat non videbit:
neqz vltra intuebit eū locus suus. **S**i iij
ei? arterent egestate. et manus illi? red
dent ei dolorē suū. **O**ssa ei? implebunt
vicijs adolescētie eius. et cū eo in pul
uere dormiēt. **C**ū enim dulce fuerit in
ore eius malū: abscondit illud sub lin
gua sua. **P**arceat illi r̄ nō derelinquet il
lud. et celabit i gutture suo. **P**anis ei?
in vtero illius vertet in fel? aspidū in
trinfecus. **D**iuicias quas deuorauit ei
uomet: et de ventre illius extrahet eas
teus. **C**aput aspidū suget. r̄ occidet eū
lingua vipere. **N**ō videat rivolis flumi
nis torētis: mellis et butyri. **L**uet q̄ se
cit oīa: nec tñ cōsumet. **I**uxta multū u
dinē adinventionū suarū sic: r̄ sustine
bit: qm̄ cōstringens nudauit paupis do
mum: rapuit et nō edificauit eam: nec
est satiatus venter eius. **E**t cum habu
erit que p̄cupierat possidere nō poterit.
Nō remansit de alio eius et p̄perea ni
hil permanebit de bonis eius. **C**ū satia
tus fuerit artabit: estuabit et oīs dolor
irruet sup̄ eum. **E**t inā impleat venter
eius vt emittat in eū iram furoris sui.
et pluat sup̄ illū bellū suum. **F**ugiet ar
ma ferrea et irruet in arcū ereti: educt?
et egrediēs de vagina sua r̄ fulgurēs in
amaritudine sua. **V**adēt et veniēt sup̄
eū horribiles. omnes tenebre abscon
dite sunt in occultis ei?. **D**euorabit eū
ignis q̄ nō succendit: affiget relict? in

XX. lib.

Job

tabernaculo suo. Reuelabūt celi iniquitate eius. et terra surget aduersus eū. Apertū erit germē domus illius: terra haurit die furoris dei. **Hec est pars hōis impij a deo. et hereditas verborū ei' a dño.**

Respondēs autē iob dicit. **XXI** **R**ecit. Audite q̄so sermōes meos et agite p̄nias. Sustinete me vt ego loquar. et post meā si videbit verba ridete. Nunquā p̄tra hōiez disputatō mea est vt merito nō debea cōtristari. Attēdite me et obstupescite. et supponite digitū oratōris v̄ro. Et ego q̄si recordat' fuero p̄timesco: et cōcutit carnē meam tremor. Quare ergo impij viuūt: subleuari sunt. p̄fortatūq; diuitijs. Semē eorū p̄manet corā eis: p̄pinquorū turba et nepotū in p̄spectu eorū. Dom' eorū se cure sunt et pacate. et nō est virga dei super illos. Hos eorū p̄cepit et nō abortiuit vacca pepit et non est p̄iuata fetu suo. Egrediunt' q̄si greges puuli eorū. et infantel eorū exiunt lusib'. Tenēt tympanū et citharā. et gaudēt ad sonitū organi. Ducūt in bonos dies suos. et in p̄ucto ad inferna descendūt. Qui dixerūt deo recede a nobis. et sciaz viarū tuarū nolimus. Quis est oipotēs vt seruiam' ei. Et qd nobis p̄dest si orauerimus illū. Clerunt' qz nō sunt i manu eorū bona sua p̄siliū impiorū lōge sit a me. Quotiēns lucerna impiorū extinguet. et superueniet eis inundatio. et dolores diuidet furoris sui. Erūt sicut palee ante faciē venti. et sicut fauilla quā turbo disp̄git. Deus seruabit filijs illi' dolozē p̄ris. et cū reddiderit tūc sciet. Videbūt oculi ei' in interfectionē suā et de furore oipotētis bibet. Quid enī ad eū p̄tinet de domo sua post se. Et si nūerū mensū ei' dimidiet. Nunquā deū docebit quispiā sciaz: q̄ excelsos iudicat. Iste morit' robustus et sanus: diues et felix. vlcera ei' plena sunt adipe. et medullis ossa illius irrogant. Al' vero morit' in amaritudine aie sue absq; vllis opib' et tñ si mul in puluere dormiēt. et vermes operient eos. Certe noui cogitatōes vras

et snias cōtra me iniquas. Dicitis enī. Ubi est dom' principis. et vbi tabernacula impiorū. Interrogate quēlibet de viatorib'. et hęc eadē illū intelligere cognosceris. Quia in die p̄ditōis seruat' malus: et ad die furoris ducef. Quis arguet corā eo vias ei'. et q̄ fecit q̄s reddet illi. Ipe ad sepulcra ducef. et in cōgerie mortuorū vigilabit. Dulcis fuit glareis coccyti: et post se omnē hōiez trahet. et ante se innūerabiles. Quō igit' cōsolamini me frustra: cū rñsio v̄ra respugnare ostēsa sit veritati. **XXII**

Respondēs autē eliphaz themanimites dicit. Nunquā deo p̄t cōparari homo. etiā cū p̄fecte fuerit scientie. Quid p̄dest deo si iustus fueris: aut qd ei cōfers si immaculata fuerit vita tua. Nunquā timēs arguet te et veniet tecū in iudiciū: et nō p̄pter maliciā tuā plurimā et infinitas iniquitates tuas. Abstulisti enī pign' fratrū tuorū sine cā et nudos spoliasti vestib'. Aquas lasso nō dedisti et esuriēti subtraxisti panem. In fortitudine brachij tui possides terras: et potentissim' obtinebas eam. Viduas dimisisti vacuas et lacertos pupillozū cōminuisti. Propterea circūdat' es lequeis. et cōturbat te formido subita. Et putabas te tenebras nō visurū et iperu aquarū inundantiū si oppressus iri. An cogitas qz de' excelsior celo sit. et sup stellaz vertice sublimet'. Et dicis. Quid. n. nouit de'. Et q̄si p̄ caliginē iudicat. Nubes latibulū eius: nec n̄ra p̄siderat et circa cardies celi p̄ambulat. Nunquā semitā teculozū culto dire cupis quā calcauerūt viri iniqui qui sublati sunt añ tps suū: et flum' iubuerit fundamentū eorū. Qui dicebāt deo recede a nob et q̄si nihil possit facere oipotēs. estimabāt eū cū ille impleffet domos eorū bonis. quoz snia p̄cul sit a me. Videbūt iusti et letabūtur et innocēs subsannabit eos. Nōne succisa est erectio eorū: et reliqas eorū deuorauit ignis. Acquiesce igitur ei et habeto pacem et per hęc habebis fructus optimos. **Su**

Hic incipit .16. lib. moala:

scipe ex ore illius legē: et pone sermōes ei⁹ in corde tuo. Si reuersus fueris ad omnipotentē edificaberis. ⁊ lōge facies iniquitatē a tabernaculo tuo. Dabit p terra silice: et p silice torrētes aureos. Critq; oipotens q̄ hostes tuos. ⁊ argē tū coaceruabit tibi. Tūc sup omnipotē tē delitijs afflues. ⁊ eleuabis ad dēū faciē tuā. Rogabis eū: ⁊ exaudiet te. ⁊ vota tua reddes. Decernes rē ⁊ ueniet tibi. ⁊ in vñs tuis splendebit lumē. Qui enī hūiliat⁹ fuerit: erit i gloria. ⁊ q̄ inclinauerat oculos suos: ipse saluabit. Saluabit innocēs: saluabitur autē iudicia manuū suarū.

Respōdēs autē iob ait. Nūc q̄z in amaritudie est sermo me⁹ ⁊ man⁹ plage mee aggrauata est sup gemitū meū. Quis mihi tribuat vt cognoscā ⁊ inueniā illū. et ueniā vsq; ad solū eius. Donā corā eo iudiciū. et os meū repleto increpatōib; vt sciā uerba q̄ mihi r̄ideat. ⁊ intelligā qd loquat mihi. Nolo multa fortitudie p̄tendat me cum nec magnitudinis sue mole me p̄mat. Proponat eq̄tatē p̄tra me. et pueniet ad uictoriā iudiciū meū. Si ad orientē iero si apparet: si ad occidentē nō intelligā eū. Si ad sinistrā: qd agā. Nō apprehendā eū. Si me uertā ad dexterā nō uidelū illū. Ipe uero scit uia meā ⁊ p̄babit me q̄si aurū qd p ignē transit. Cestigia ei⁹ secut⁹ est pes me⁹. uia eius custodiui. ⁊ nō declinaui ex ea. Amādati labioꝝ ei⁹ nō recessi. ⁊ i sinu meo abscōdi uerba oris ei⁹. Ipe enī sol⁹ est ⁊ nemo auertere p̄t cogitatōz ei⁹ ⁊ aīa eius qd cūq; uoluit hoc fecit. Cūq; expleuerit i me uoluntatē suā ⁊ alia multa filia p̄sto sunt ei. Et idcirco a facie ei⁹ turbatus sum ⁊ p̄siderās eā timore sollicitoꝝ. Deus emoluit cor meū. ⁊ omnipotēs cōturbauit me. Nō enī uerij p̄pter imminētes tenebras: nec faciē meā opuit caligo.

Homnipotentē nō sunt abscondita t̄pa: qui autē nonerūt eum ignorāt dies illius. Alij termi

Greg. Vulnerat⁹ q̄ppe aīa iustoy: cū fides turbat⁹ p̄t mori. Quib; tā hor ym̄ clamae ē: de alieno lapsu t̄be s̄t. Ideq; iustū dultū abire nō parit: q̄z et si iusto oꝝdie iustū aliqd̄ fci p̄mittit: iustū t̄n abire nō s̄mt iustū qd̄ fci iuste p̄mittit: q̄z et p̄ rep̄boꝝ iusticia q̄s̄a q̄s̄ esse d̄: fideat⁹ culpāz p̄mittit eloz: et t̄n et̄na iusticia ferire nō negligit iusticia ferientū. illi p̄m̄ q̄ppe ad̄ f̄cōs dunt: qd̄ an̄ sine p̄m̄ uite p̄ ueritōne ac p̄nam nō eme

nos transfulerūt: diripuerūt greges et pauerūt eos. Afimū pupilloꝝ abegerūt ⁊ abstulerūt p̄ pignore lūuē uidue. Subuertent paupeꝝ uia. ⁊ opprēsserūt p̄ter māsueros terre. Alij q̄si onagri in deserto egrediunt⁹ ad opus suū: uigilantesq; ad p̄dā p̄parant panē liberis. Agruz nō suū demerūt: ⁊ uineā ei⁹ quē uis op̄p̄resserūt uindemiāt. Audos dimittūt boies indumēta tollētes: q̄b; nō est op̄rimentū in frigore: q̄s̄ imbres montū rigāt ⁊ nō habētes uelamē amplexant lapides. Uim fecerūt de p̄dātes pupillos et uulgū paupeꝝ spoliauerunt. Audis ⁊ incedētib; absq; uestitu ⁊ esuriens t̄lo tulerūt spicas. Inter acruos eoz meridiati sunt q̄ calcatis torcularib; sitūt. De ciuitatib; fecerūt uiros gemere. ⁊ aīa uulneratoꝝ clamaunt. et deus multū abire nō parit. Ipi fuerūt rebelles lumini. Nescierūt uias ei⁹: nec reuersi sunt p̄ semitas illi. Mane p̄mo p̄surgit homicida: interfecit egenū ⁊ paupeꝝ rē: p̄ noctē uero erit q̄si fur. Ocul⁹ adulteri obseruat caliginē dicēs: nō me uis debet oculus. et opiet uultū suū. Per fodit in tenebris domos. sic in die con dixerāt sibi. et ignorauerūt lucem. Si subito apparuerit auroza arbitrant⁹ uim b̄ā mortis ⁊ sic in tenebris q̄si in luce ambulāt. Leuis est sup faciē aq̄. Uales dicta sit ps eius in terra. nec ambulet p̄ uia uinearū. Ad nimium calozem tran fiet ab aquis niuium. ⁊ vsq; ad inferos peccatū illius. Obliuiscat⁹ eius miseris cordia. Dulcedo illius uermes. Nō sic in recordatione: sed cōteratur sicut lignum infructuosum. Pauit enī sterile et q̄ nō parit. et uidue bene nō fecit: Detrahit fortes in fortitudie sua. et cū steterit nō credet uite sue. Dedit ei de locū penitētie. et ille abutit⁹ eo in superbia. Oculi autē ei⁹ sunt in uia illi. Eleuati sunt ad modicū ⁊ nō subsistent: ⁊ hūiliabunt⁹ sic oīa et auferent⁹. et sicut summitates spicaz cōterent⁹. Q̄ si nō est ita. q̄s̄ me p̄t arguere esse mentitū ⁊ ponere ante dēū uerba mea.

XXV

Greg. *Alia enim sibi rē dissident. s. ad quōdā supnoy
 demerine curat. Na bonos ops deq ad mīa pualit
 tu contra eoy vīa malos scire pmitit. atz i qōdā dō
 ponit sumā dū qfūdāt ifimā: qz m in ale sūb elos
 suos ageloy chous forat: m in tremis et ifimis
 rebōy mores suis nubōy adūfates portat.*

Greg. *Ista q q patit. nō casu se ppet (s deo oīa dīspōnēt) testatur:
 nec tetatōi suo / amaitudis sue pīate tribuit / s auctōri. Dāt nāq. qā dī
 volq hz afflictionē iūsoy s p appetat: nō s ab auctōre mō pīate nō am
 pit: ad tentatōis articulū nullatenq cōualefat. Nō et oīs volūtas
 dyabolū iūsta est: et nō pmitteat deo / oīs pīas iūsta nō pīre et. pro
 hīc dīc. ad philipp. 2. et. i. pet. 2. m iugē alīq pīe hō biblic*

Job

Respondens autē baldath sui-
 tes dicit. **P**lās et terroz apud
 eū est: qui facit concordia i sub
 limibz suis. **N**ūquid est nūerus militū
 eius: **E**t sup quē nō surget lumē illius
 Nunquid iustificari pōt hō compatūs
 deo: aut apparere mundus natus d mu-
 liere: **E**cce lūa etiā nō splēdet: 7 stelle nō
 sunt mūde i cōspectu eius: qntomag
 hō putredo. 7 fili? hoīs vermīs. **XXVI**

Respondēs aut iob dixit. **C**ui?
 adiutores: nūquid ibecill. **E**t su-
 scietas brachiū eius q nō ē for-
 tis. **C**ui dediti cōsiliū. forsitā illi qui nō
 hz sapiāz et prudentiā tuā ostēditū plu-
 rimā. **Q**uē docere voluisti. **N**ōne eū q
 fecit spiramentū. **E**cce gigātes gemūt
 sub aq̄s: et q habitāt cū eis. **N**ud? ē in-
 ferus corā illo. et nullū est operimentū
 pditioni. **Q**ui extēdit aquilonē sup va-
 cū et appendit terrā sup nihili. **Q**ui
 ligat aq̄s in nubibz suis: vt nō erūpāt
 piter deorsum. **Q**ui tenet vultū solij
 sui. 7 expādit sup illud nebulā suā. **T**er-
 minū circūdedit aq̄s vsqz dum finiant
 lux 7 tenebre. **C**olūne celi tremiscunt
 et pauēt ad nutū ei?. **I**n fortitudie illi
 us repēte maria cōgregata sunt. 7 pru-
 dentia ei? pcussit superbū. **S**pūs eius
 ornavit celos. 7 obstetricāte manu eius
 eductus est coluber tortuosus. **E**cce h
 ex pre dicta sunt viāz eius. **E**t cum vix
 parūā stillā sermōis eius audierimus
 q̄s poterit tonitruū magnitudinis illi?
 intueri. **XXVII**

Adidit q̄qz iob assumēs para-
 bolā suā: et dixit. **U**iuīt deus q
 abstulit iudiciū meū 7 oīpotēs
 qui ad amaritudinē adduxit aīaz meā.
 qz donec supēst halitus in me 7 spiritus
 dei naribz meis. nō loquent labia mea
 iniquitatē. nec lingua mea meditabit
 mendaciū. **A**bsit a me. vt iustos vos eē
 iudicē. **D**onec deficiā: nō recedā ab in-
 nocentia mea **I**ustificatiōe meā quā
 cepi tenere nō deserā. nec enī reprehē-
 dit me cor meū: in oīvita mea. **S**icut
 impius inimic? meus. et aduersarius

meus q̄si iniquus. **Q**ue est ei spes hū-
 pocrite si auarē rapiat 7 nō liberet deus
 aīam eius. **N**ūquid deus audiet clamo-
 rem ei? cū venerit sup eū agustia. **A**ut
 poterit in oīpotēte delectari. 7 inuocare
 deum oī tpe. **D**ocebo vos p manū dei
 q oīpotens habeat: nec abscondā. **E**cce
 vos oēs nostis et quid sine cā vana lo-
 quimini. **H**ec est pars hoīs impij apud
 deū. 7 hereditas violentoz qua ab oīpo-
 tēte suscipiēt. **S**i multiplicati fuerint
 filij eius in gladio erūt 7 nepotes eius
 nō saturabunt pane. **Q**ui reliqui fue-
 rint ex eo sepeliēnt in interitu. 7 vidue
 illius nō plozabunt. **S**i cōportauerit
 quasi terra argentū. et sicut lutū ppa-
 rauerit vestimēta: pparabit quidē sed
 iustus vestiet illis. et argentū innocēs
 diuidet. **E**dificauit sicut tinea domuz
 suā et sicut custos fecit vmbz aculū. **D**i-
 ues cū dormierit nihil secuz affert: ape-
 riet oculos suos 7 nihil inueniet. **A**pp-
 hendet eū q̄si aqua inopia. nocte oppre-
 met eum tēpestas. **T**ollet eum ventus
 vrens 7 auferet 7 velut turbo rapiet eū
 de loco suo. **E**t mittet sup eū 7 nō pce-
 de manu eius fugiēs fugiet. **S**tringet
 sup eū manus suas. 7 sibilabit sup illū
 intuens locum eius. **XXVIII**

Habet argentū venarū suāz pū-
 cipia: et auro loc? est in quo cō-
 flatur. **F**errū de terra tollit 7 la-
 pis solutus calore in es vertit. **T**ēpus
 posuit tenebris. et vniuersoz finē ipse
 cōsiderat. **L**apidē qz caliginis 7 vmbz
 mortis diuidit tortes a populo peregrī-
 nante: eos q̄s oblitus est pes egētis ho-
 minis 7 inuios. **T**erra de qua oriebat
 panis. i loco suo igni subuersa est. **L**oc?
 saphiri lapides eius: et glebe illi? aurū.
Semitā ignorauit auis: nec intuitus
 est oculus vulturis. **N**ō calcauerūt eā
 filij institoz: nec ptransiuit p eā leena.
Ad silicē extendit manū suā: subuertit
 a radicibus mōtes. **I**n petris riuos ex-
 cidit. et omne preciosum vidit oculus
 eius. **P**rofunda quoqz fluuiozūm scru-
 tatus est 7 abscondita produxit in lucē

Sapiētia vero vbi inuenit: et quis est locus intelligentie. Nescit hō precius eius: nec inuenit in terra suauiter viuētiū. Abyssus dicit nō est in me et mare loquit: nō est mecū. Non dabit aurum obricū p ea nec appendet argentū i cōmutatōe eius. Nō cōferet tinctis indie coloribz nec lapidi sordanico p̄ciosissimo vel saphiro. Nō adequabit ei aurū vel vitrū: nec cōmutabuntur p ea vasa auri excelsa et eminētia nō cōmemorabunt cōparatione eius. Trahit aut sapiētia de occultis. Nō adequabitur ei topaciū de ethiopia: nec tincture mū diffime cōponēt. Unde ergo sapiētia venit: et quis est locus intelligentie? Abscondita est ab oculis oīm viuētiū: lucres q̄q̄ celi latet. Perditio et mors dixerūt: auri b̄ n̄ris audiui mus fame eius. Deus intelligit viā ei? et ipse nō uit locū illius. Ipse enī fines mūdi inuēit: et oīa q̄ sub celo sūt respicit. Qui fecit p̄ctis pond? et aq̄s appēdit in mēfura. Quā ponebat pluuijs legē: et viā p cellis sonātibz: tūc vidit illā: et enarrauit et p̄parauit et inuestigauit et dixit hōi. Ecce timor dñi ip̄a est sapiā: et recedes a malo intelligētia.

XXIX
Addidit q̄z iob assumēs parabolā suā et dixit. Quis mihi tribuat vt sim iuxta mēses pristinos? Im dies q̄bz deus custodiebat me. Quā splēdebat lucerna ei? sup caput meuz: et ad lumē eius ambulabā in tenebris. Sicut fui in diebz adolescētie mee: quā secreto deus erat in tabernaculo meo: quā erat oipotēs mecū et i circuitu meo pueri mei. Quā lauabā pedes meos butyro et petra fundebat mihi riuos olei. Quā p̄cedebā ad portā ciuitat: et in platea parabāt catēdrā mihi. Videbant me iuuenes et abscondēbant: et senes assurgētes stabāt. Principes cessabāt loq̄ et digitū supponebāt ori suo. Clōcē suā cohībēbāt duces: et lingua eoz gutturi suo adhērebat. Auris audiēs beatificat me: et oculus vidēs testimoniū reddebat mihi: eo q̄ literassem paup̄rē voc

ferantē et pupillū cui nō esset adiutor. Benedictio pituri sup me veniebat: et cor vidue cōsolatus sum. Iusticia indutus sum: et vestiui me sicut vestimēto et diademate iudicio meo. Oculus sui ceco et pes claudō. Pater erā paup̄rū: et cāz quā nescibā diligētissime iuestigabā. Cōterebā molas miq̄ et de dentibus illius auferā predaz: dicebāq̄. In nidulo meo moriar et sic palma multiplicato dies. Radix mea apta est secus aquas: et ros morabit in messione mea. Glōria mea sp̄ innouabit et arcus me? in manu mea instaurabit. Qui me au diebant expectabāt sententiā et intenti tacebāt ad cōsiliū meū. Verbis meis addere nihil audebāt: et sup illos stillabit eloquiū meū. Expectabāt me sicut pluuiā: et os suū aperiebāt q̄si ad imbrem serotinū. Si quā ridebā ad eos nō credebāt: et lux vultus mei nō cadebat in terra. Si voluissem ire ad eos sedebā primus. Cūq̄ sederē q̄si rex circumstante exercitu: erā tamē merentium cōsolator.

XXX
Nunc aut deridet me iuniores in tepe quoz nō dignabar p̄ces ponere cū canibz gregis mei. Quorū virtus manūū mihi erat p̄ nihilo: et vita ip̄a putabant indigni. Egessate et fame steriles: q̄ rodebāt in solitudine squalētes calamitate et miseria. Et mādebāt herbas et arborū cortices: et radix iuniperoz erat cib̄ eoz. Qui de puallibus ista rapiētēs: cū singla reperissent ad ea cū clamore currebāt. In desertis habitabāt torrentiū: et in cauernis terre vsq̄ sup glareā. Qui inter huiuscemodi letabant: et eē sub sentibz delicias cōputabāt. Filij stultoz et ignobiliū: et in terra penitus nō parētes. Nūc in eoz canticū versus sum: et factus sum eis i puerbiū. Altominant me et lōge fugiūt a me: et faciē meā cōspuere nō verent. Pharetrā enī suā apuit et affixit me: et frenū posuit i os meū. Ad dexterā om̄is t̄is calamitat: mee ilico surrexerūt. Pedes meos subuertēt: oppresserūt q̄si

Hic incipit. 19. lib. moral.

[Handwritten marginal notes in a smaller script, likely a commentary or gloss on the main text.]

20. lib.

Job

fluctibus semitis suis. Dissipauerunt itinera mea insidiati sunt mihi et pualuerunt. et non fuit qui ferret auxilium. Quasi rupto muro et aperta ianua irruerunt super me: et ad meas miseras deuoluti sunt. Redactus sum in nihilum. Abstulit quasi ventus desiderium meum et velut nubes pertransiit salus mea. Nunc autem in memet ipso marcescit anima mea et possidet me diues afflictorum. Nocte os meum pforatur doloribus. et qui me comedunt non dormiunt. In multitudine eorum consumitur vestimentum meum. et quasi capitio tunice succinxerunt me. Comparatus sum luto et assimilatus sum fauilli et cineri. Clamo ad te et non exaudis me: stotus non respicis me. Mutatus es mihi in crudeliter. et in duritia manus tue aduersaris mihi. Eleuasti me et quasi superuentum ponens elisisti me valide. Scio quia morti trades me: ubi constituta est domus omni uiuenti. Verumtamen non ad consumptionem eorum emittis manum tuam et si corruerint ipse saluabis. Flebam quondam super eo qui afflictorum erat et sperabat anima mea pauperi. Expectabam bonam et uenerunt mihi mala: pestolabar luce et eruperunt tenebrae. Interiora mea efferbuerunt absque ulla requie puenierunt me dies afflictionis. Meres incedebam sine furore consurgens. in turba clamabam. Frater fui draconum et socius strutionum. Cutis mea denigrata est super me. et ossa mea aruerunt pro caumate. Versa est in luctum cythara mea. et organum meum in uocem flentium.

XXXI

P Epigi fedus cum oculis meis: ut ne cogitare quidem de uirgine. Quam ei parte haberet in me deus? desuper. et hereditate omnipotens de excelsis. Nunquid non perditio est iniquitas et alienatio operum in iusticiam? Nonne ipse considerat vias meas: et cunctos gressus meos dinumerat. Si ambulavi in uanitate et festinaui in dolo pes meus: appedat me in statera iusta: et sciat deus simplicitatem meam. Si declinaui gressus meus de uia. et si secutus est oculus meus cor meum. et si in manibus meis adhaesit macu-

la. sera et alius comedat. et progenies mea eradicet. Si deceptum est cor meum super muliere: et si ad osculum amici mei infidiatus sum scortum alteri sit uxor mea et super illam incuruent alij. Hoc enim nefas est et iniquitas maxima ignis usque ad perditionem de uocans. et omnia eradicans generamina. Si protulisti subire iudicium cum seruo meo et ancilla mea. cum disceptaret aduersum me. Quid enim faciam cum surrexerit ad iudicandum deus? et cum quaesierit. quid respondebo illi? Nunquid non in utero fecit me qui et illum operatus est. et formauit me in uulua uenus. Si negaui quod uolebat pauperibus et oculos uiduae expectare feci. Si comedi buccellam meam solus. et non comedit pupillus ex ea. Quia ab infantia mea creuit mecum miseratio. et de utero matris mee egressa est mecum. Si desperi pretereunte eo qui non habuerit indumentum. et absque opimento pauperem. Si non benedixerunt mihi latera eius? et de uelleribus ouium mearum calefactus est. Si leuaui super pupillum manum meam etiam cum uiderem me in porta superiorum: huerus me? a iunctura sua cadat. et brachium meum cum ossibus confringat. Sempiternum quasi tumentes super me fluctus timui dei. et pondus eius ferre non potui. Si putauit auxilium robur meum: et obrigo dixi fiducia mea. Si letatus sum super multis diuitiis meis. et quia plurima reperit manus mea. Si uidi solem cum fulgeret et lunam incedentem clare et letatum est in abscondito cor meum: et osculatus sum manus meam ore meo qui est iniquitas maxima: et negatio contra deum altissimum. Si gauisus sum ad ruinam eius qui me oderat: et exultavi quia inuenisset eum malum. Non enim dedi ad peccandum guttur meum: ut expeterem maledictionem animam eius. Si non dixerunt uiri tabernaculi mei: quos det de carnibus eius ut satureremur. Foris non mansit peregrinus: osculum meum uisitori patuit. Si abscondi quasi homo peccatum meum: et celauit in sinu meo iniquitatem meam. Si expaui ad multitudinem nimium et despectio propinquo rum teruit me. et non magis tacui nec egressus

gg iij

Hic capitulum 22. lib. moral.

et filiū hominis adiuuabit iusticia tua. Propter multitudinē calumniatorū clamabūt et eiulabūt ppter vim brachij tyrannorū. Et nō dicit vbi est de⁹ qui se- cit me: q̄ dedit carmina in nocte. Qui docet nos sup iumēta terre et sup volu- cres celi erudit nos. Ibi clamabūt et nō exaudiet ppter supbiā malorū. Non ergo frustra audiet deus et oī potes cau- sas singulorū intuebit. Et cū dixeris nō p̄siderat: iudicare corā illo et expecta eū. Nūc enī nō infert furorē suū. nec yl- ciscit̄ cel⁹ valde. Ergo iob frustra apit os suū. et absq̄ scia verba multiplicat.

Adēs q̄z xlii. hęc **XXXVI** locutus est. Sustine me pau- lulū et iudicabo tibi. Adhuc enī habeo qd̄ p̄ deo loquar. Repetā scientiā meā a principio. et opatorē meū p̄babo iustū. Vere eī absq̄ mēdacio sermōes mei. et p̄fecta scia p̄babit tibi. De⁹ po- tētes nō abh̄icit cū ip̄e sit potēs. sed nō saluat impios. et iudiciū paup̄ib⁹ tribu- it. Nō auferet a iusto oculos suos: et re- ges in folio collocat in p̄petuū: et illic erigunt̄. Et si fuerint i cathenis et vin- ciant̄ funib⁹ paupertatis iudicabit eis opa eorū et scelera eorū: qz violēti fuerūt. Reuelabit q̄z aurē eorū vt corripiat. et lo- queſ vt reuertant̄ ab iniquitate. Si au- dierint et obseruauerit p̄lebūt dies su- os i bono: et annos suos in glā. Si autē nō audierint trāsibūt p̄ gladiū: et cōsu- ment̄ in stulticia. Simulatores et calli- di puocāt irā dei: neq̄ clamabūt cū vin- cti fuerint. Moriet̄ in tēpestate aīa eorū et vita eorū inter effeminatos. Eripiet de angustia sua pauperē et reuelabit in tribulatōe aurē eius. Igit̄ saluabit te de ore angusto latissime et non habēte fundamentū subter se. Reges autē mē se tue erit plena pinguedie. Causa tua q̄si impij iudicata est: cāz iudiciūq̄ reci- pies. Nō te ergo supet ira vt aliq̄ue op- primas: nec multitudo donorū inclinēt te. Depone magnitudinē tuā absq̄ tri- bulatōe et oēs robustos fortitudie. Ne p̄trahas noctē: vt ascendāt ppli p̄ eis.

Cave ne declines ad iniquitatē. Nūc enī cepisti sequi post miserā. Ecce de⁹ excelsus in fortitudine sua et nullus ei filis in legislatorib⁹. Quis poterit scruta- ri vias eius: aut q̄s audeat ei dicere: opatus es iniquitate. Memēto q̄ igno- res opus eius de q̄ cecinerūt vii. Dēs hoīes vident eū vnusq̄sq̄ intuet̄ p̄cul. Ecce deus magnus vincēs scientiā no- strā. Numerus annorū eius inestimabi- lis. q̄ aufert stillas pluuie: et effundit imbres ad instar gurgitū qui de nub⁹ bus fluunt que p̄terunt cuncta desup. Si voluerit extedere nubes quasi ten- torium suum. et fulgurare lumine suo desup: cardines q̄z mar̄ opiet. Per hęc enī iudicat p̄plos. et dat eīcas multis mortalib⁹. In manib⁹ abscondit lucē et p̄cipit ei vt rursus adueniat. Annūciat de ea amico suo q̄ possessio eius sit et ad eā possit ascendere. **XXXVII**

Super hoc expauit cor meum et remotum est de loco suo. Audi et auditionez in terrore vocis eius et sonum de ore illius p̄cedentem. Subter omnes celos ip̄e cōsiderat. et lumē illius sup terminos terre. Post eū rugiet sonitus: tonabit voce magni- tudinis sue et non inuestigabitur cum audita fuerit vox eius. Tonabit deus in voce sua mirabiliter. qui facit magna et inscrutabilia. Qui p̄cipit niui vt de- scendat in terrā. et hyemis pluuijs et imbr̄i fortitudinis sue. qui in manu omniū hoīm signat. vt nouerint singu- li opa sua. Ingrediet̄ bestia latibulum suū et in antro suo morabit̄. Ab interi- oribus egrediet̄ tēpestat̄: et ab arcturo frigus: flante deo cōcrescit gelu. et rur- sum latissime fundunt̄ aque. Frumen- tum deſiderat nubes. et nubes spargūt lumen suum. Que lustrant cuncta per circūitum quocūq̄ eas volūtas guber- nantis duxerit ad omne quod p̄cepit il- lis sup faciem orbis terrarū: siue in vna tribu. siue in terra sua. siue in quocūq̄ loco misericordie sue eas iusserit iueni- ri. Ausculta hęc iob: sta et p̄sidera mira-

bilis dei. Nunquid scis quoniam precepit deus pluuijs ut ostenderet lucem nubium eius? Nunquid nosti semitas nubium magnas et perfectas scientias? Nonne vestimenta tua calida sunt cum profusa fuerit terra auro. Tu forsitan cum eo fabricatus es celos: quod solidissimi quasi ere fusi sunt. Ostende nobis quod dicamus illi. Nos quippe in uoluimus tenebris. Quis narrabit ei quod loquor? Etiam si locutus fuerit, homo deuorabitur, ac nunc non uideret lucem. Subito aer cogit in nubes: et ventus transiens fugabit eas. Ab aqilone aurum uenit et a deo formidolosa laudatio. Digne enim inuenire non possumus? Magnus fortitudinis iudicio et iusticia, et enarra-ri non potest. Ideo timebunt eum uiri et non audebunt contempleri oes qui sibi uidentur esse sapientes.

XXXVIII

Respondens autem dominus iob de tur-
bine dixit. Quis est iste inuol-
uens sententias sermonibus imperi-
tis. Accinge sicut uir lumbos tuos: inter-
roga te et responde mihi. Ubi eras quoniam po-
nebam fundamenta terre. Indica mihi si
habes intelligentiam. Quis posuit mensu-
ras eius si nosti, uel quis tetendit super
eam lineam. Super quod bases illius solidate
sunt. Aut quis dimisit lapide angulare
eius cum me laudaret simul astra matu-
tina: et iubilaret oes filij dei. Quis con-
clusit ostium mare quoniam eruperebat quasi de
vulua procedens: cum ponerem nubem vestimen-
tum eius et caligine illud quasi panis
infantie obuoluerem. Circumdedit illud ter-
minis meis et posui uentum et ostia et uiri.
Usque huc uenies, et non procedes amplius
et hic confringes tumetes fluctus tuos.
Nunquid post ortum tuum precepisti diluculo
et ostendisti aurore locum suum, et tenuisti
concutiens extrema terre excussisti impi-
os ex ea. Restitues ut lutum signaculum
et stabit sicut uelamentum. Aufere ab
impijs lux sua, et brachium excelsum con-
fringes. Nunquid ingressus es profundum
maris, et in nouissimis abyssi deambu-
lasti. Nunquid apertae sunt tibi porte mor-
tis: et ostia tenebrosa uidisti. Nunquid

considerasti latitudinem terre? Indica mi-
hi si nosti oia in qua uia lux habitat et
tenebrarum quis locus sit: ut ducas uentum
quodque ad terminos suos, et intelligas
semitas domus eius. Sciebas tunc quod
nasciturus esses, et numerum dierum tuorum
noueras. Nunquid ingressus es thesau-
ros niuis, aut thesauros gradinis aspe-
xisti: quod paraui in tempore hostis in die pug-
nae et belli. Per quam uiam spargis lux: di-
uidit estus super terram. Quis dedit uel-
mentissimo imbrum cursum, et uiam sonan-
tis tonitruum: ut plueret super terram absque
homine in deserto ubi nullus mortalium com-
moratur ut impleat inuiam et desolatam, et
produceret herbas uiuentes. Quis est plu-
uie patris: uel quis genuit stillas roris. De cuius
uero egressa est glacies: et gelu de
celo quis genuit. In similitudinem lapi-
dis aque durant et superficies abyssi con-
stringit. Nunquid coniungere ualebis mi-
cantes stellas plades aut gyrum arcturi
poteris dissipare. Nunquid producis lucis
ferum in tempore suo, et uesperum super fines ter-
re consurgere facis. Nunquid nosti ordinem
celi et ponas rationem eius in terra. Nun-
quid eleuabis in nebula uocem tuam: et im-
petus aquarum operiet te. Nunquid mittes
fulgura et ibunt: et reuertentia dicent tibi
adsumus. Quis posuit in uisceribus
hominis sapientiam: uel quis dedit gallo intelligen-
tiam. Quis enarrabit celorum rationem et
concentum celi quis dormire faciet. Non
fundabatur puluis in terra et glebae conpini-
gebant. Nunquid capies leena praedam et
aiaz catulorum eius implebis: quoniam cubant in
antris, et in specubus insidiant. Quis pre-
parat coruo escam suam: quoniam pulli eius cla-
mant ad deum uagientes eo quod non habe-
ant cibos.

XXXIX

Nunquid nosti tempus parturitionis in pe-
tris: et parturientes ceruas obser-
uasti. Diuinaisti menses conceptus
earum, et scisti tempus parturitionis earum. Incuruant ad
fatum et parunt et rugit emittunt. Separantur
filij earum et pergunt ad pastum: egrediuntur
et non reuertuntur ad eas. Quis dimisit
onagrum liberum et uincula eius quis soluit

hic incipit liber. 30. moral.

lib. 6.

lib. 28.

lib. 29.

Hic incipit .31. lib. moral. :-

Cui tedi in solitudine domū. et taberna-
cula eius in terra saluginis. Cōtenuit
multitudinē ciuitatis: clamorē exacto-
ris n̄ audit. **C**ircūspicit mōtes pascue
sue et vitetia q̄q̄ p̄quirit. **N**unquā uolet
rhinoceros seruire tibi. aut morabitur
ad plepe tuū. **N**unquā alligabis rhino-
cerotā ad grandā loro tuo. aut p̄fringet
glebas ualliu post te. **N**unquā fiduciam
habebis in magna fortitudine eius: et de-
relinq̄s ei labores tuos. **N**unquā credes
illi qm̄ sementē reddat tibi. et areā tuā
cōgreget. **D**ēna strutionis similis est
pennis herodij et accipitris. **Q**uā derelin-
quit oua sua in terra tu forsitan in pul-
uere calefacies ea: **O**bluiscat q̄ pes cō-
culcet ea: aut bestia agri p̄terat. **D**uraf
ad filios suos q̄si nō sint sui: frustra la-
borauit nullo timore cogēte. **P**riuauit
enī eā deus sapia. nec dedit illi intelligē-
tiā. **C**ū tps fuerit in altū alas erigit: de-
ridet equū et ascensorē ei. **N**unquā p̄be-
bis equo fortitudinē: aut circundabis
collo eius hincitū: nūquā fulcitabis eū
quasi locustas. **G**loria nariū ei? terroz:
terrā yngula fodit. **E**xultat audacter:
in occursum p̄git armatis. **C**ōtenuit
pauore nec cecidit gladio. **S**up ipm̄ so-
nabit pharetra: vibrabit hasta et clypeus
Feruēs et fremēs sorbet terrā nec re-
putat tube sonare clangorē. **U**bi audie-
rit buccinā. dicit yah: p̄cul adoraf bellū
exhortationē ducū: et plulatiū exercitus
Nunquā per sapientiā tuā plumescit ac-
cipiter: expendēs alas suas ad austrum
nunquā ad p̄ceptum tuū eleuabitur a
quila: et in arduis ponet nidum suum
In petris manet: in p̄ruptis filicibz
cōmoratur. atq̄ in accessis rupibz. **I**n-
de p̄templatur escā. et delonge oculi ei?
p̄cipiūt. **P**ulli eius lambūt sanguinē
et vbiq̄q̄ cadauer fuerit: statim adest
Et adiecit dñs et locutus est ad iob. nū-
quid qui cōtendit cū deo: tā facile con-
quiescit. **U**tq̄ qui arguit deū debet re-
spondere ei. **R**idens aut iob dño dixit
Qui leuiter locutus sum r̄ndere quid
possum: **D**anū meā ponā sup os meū

Hic incipit .32. lib. moral. :-

Tuū locutus sum q̄d vtiā nō dixis-
sem et alterū q̄bus vltra nō addā. **CXL**

Respondēs aut dñs iob de tur-
bine dixit. **A**ccinge sicut vir lū-
lus tuos: interrogabo te et indi-
ca mihi. **N**unquā irritū facies iudicium
meū et cōdemnabis me ut iustificens
Et si habes brachiū sicut deus et roce si-
mili tonas. circūda tibi de corē et in sub-
lime erigere. et esto gloriolus: et specio-
sis induere vestibz. **D**ispge sup plbz in fu-
rore tuo: et p̄funde eos et respiciēs oēm
arrogantē humiliā. **R**espice cūctos su-
plbz et cōfunde eos. et cōtere impios i
loco suo. **A**bscōde eos i puluere simul
et facies eoz demerge i foueā. et ego cō-
fitebor q̄ saluare te possit dextera tua. **E**c-
ce belxmoth quē feci tecū: senū q̄si lbs
comedet. **F**ortitudo ei? in lumbis eius
et virtus illius in vmbilico ventris ei?
Stringit caudā suā q̄si cedrū: nerute
sticuloz eius p̄plexi sunt. **O**ssa eius ve-
lut fistole eris: cartilago illius q̄si lami-
ne ferree. **I**pe est principiū viarū dei.
Qui fecit extrahat gladiū ei. **U**nic
mōtes herbas ferūt. **D**ēs bestie agri lu-
dent ibi sub vmbra dormit in secreto
calami i locis humētibz. **P**rotegūt vmbra
vmbra eius circundabunt eū sali-
ces torētis. **E**cce absorbebit fluuiū et n̄
mirabitur. et habet fiduciā q̄ in fluat ior-
danis in os eius. **I**n oculis eius quasi
hamo capiet eū. et in sudibz p̄forabit na-
res eius. **A**n extrahere poteris leuiatā
bamo et fune ligabis linguā eius? **N**ū-
quid pones circulū in naribz ei. aut ar-
milla p̄forabis marillā eius. **N**unquid
multiplicabit ad te p̄ces aut loquetur
tibi mollia. **N**ūquid fieret tecū pactū et
accipies eū seruū sempiternū. **N**ūquid
illudes ei q̄si aui. aut ligabis eū ancillis
tuis. **C**ōcidēt eū amici: diuidēt illū ne-
gociatores. nunquid implebis sagenas
pelle eius. et gurgustū pisciū capite illi-
us. **P**ones sup eū manū tuā. **D**emēs
to belli. nec vltra addas loq̄. **E**cce spes
eius frustrabitur eum: et videntibus
cunctis precipitabitur. **CXLI**

.33. lib.

Job

Non quasi crudelis suscitabo eum
quis enim resistere potest vultui
meo. et quis ante dedit mihi ut
reddat ei? **D**ia que sub celo sunt mea sunt.
Non parca ei verbis poterit. et ad depre-
candum propositis. **Q**uis reuelabit faciem
indumenti eius. et in mediis oris eius quis
intrabit. **P**ortas vultus eius quis aperit
et? **P**er gyrum dentium eius formido cor-
pus illius quasi scuta fusibilia. propter
squamis se prementibus. **U**na vni con-
iungit. et ne spiraculum quidem incedit per
eas. **U**na alteri adhaerbit. et tenentes se
nequaquam sepabunt. **S**ternutatio eius
splendor ignis: et oculi eius ut palpebre
diluculi. **D**e ore eius lampades procedunt
sicut tede ignis accense. de naribus eius
procedit fumus sicut olle succese atque feruere
tis. **H**alitus eius prunas ardere facit et
flamma de ore eius egreditur. **I**n collo eius
morabitur fortitudo. et faciem eius prece-
dit egestas. **M**embra carnis eius coheretia si-
bi. **M**ittet contra eum fulmina. et ad locum
alium non ferent. **C**or eius indurabit tamquam
lapis: et stringetur quasi malleatoris
incus. **C**um sublatus fuerit timebunt an-
geli: et territi purgabunt. **C**um apprehen-
derit eum gladius subsistere non poterit neque
quam hasta neque torax. **R**eputabit enim quasi
paleas ferrum. et quasi lignum putridum es.
Non fugabit eum vir sagittarius: in stipu-
lam verum si sunt ei lapides funde. **Q**uasi
stipulam estimabit malleum. et teridebit vi-
brantem hastam. **S**ub ipso erunt radii solis
et sternet sibi aurum quasi lutum. **F**erue-
scere faciet quasi ollam profundum maris. et
ponet quasi cum unguenta bullium. **P**ost
eum lucebit semita: estimabit abyssum quem
si senescit. **N**on est super terram potestas que
comparet ei: que factus est ut nullum timeret
omne sublime videt: ipse est rex super
vniuersos filios superbie. **XLII**

Respondens autem iob domino dixit.
Scio quia omnia potes. et nulla te
latet cogitatio. **Q**uis est iste qui
celat concilium absque scientia. **I**deo insipi-
enter locutus sum. et que ultra modum
excedunt scientiam meam. **A**udi et ego loquar:

interrogabo te et responde mihi. **A**uditu au-
ris audiui te. nunc autem oculus meus vi-
det te. **I**dcirco ipse me reprehendo. et ago
penitentiam in fauilla et cinere. **P**ostquam autem
locutus est dominus verba hec ad iob dixit ad
eliphaz themanitem. **F**ratrum est furor me-
us in te et in duos amicos tuos: quoniam non
estis locuti coram me rectum sicut seruus
meus iob. **S**umite ergo vobis septem
tauros et septem arietes: et ite ad seruum
meum iob et offerite holocaustum pro vobis.
Job autem seruus meus orabit pro vobis.
faciem eius suscipiam: ut non vobis impu-
tetur stulticia. **N**ec enim locuti estis coram
me rectum sicut seruus meus iob. **A**bie-
runt ergo eliphaz themanites et baldath
sutes et sopher naamathites et fecerunt
sicut locutus fuerat dominus ad eos: et susce-
pit dominus faciem iob. **D**ominus quoque conuersus
est ad penitentiam iob: cum oraret ille pro
amicis suis. **E**t addidit dominus omnia quecumque
quasi fuerant iob duplicia. **V**enerunt autem
ad eum omnes fratres sui et vniuersae sorores
sue et cuncti qui nouerant eum prius. et co-
mederunt cum eo panem in domo eius. **E**t mo-
uerunt super eum caput et consolati sunt eum
super omni malo quod intulerat dominus super
eum. et dederunt ei vnusquisque ouem
vnam et in aurem auream vnam. **D**ominus autem
benedixit nouissimis iob magis quam prin-
cipio eius. **E**t facta sunt ei quattuordecim
milia ouium. et sex milia camelorum. et
mille iuga bouum: et mille asine. et fuerunt
ei septem filii et tres filie. **E**t vocauit nomi-
men vnus diem et nomen secunde cassiam
et nomen tercię cornustibiam. **N**on sunt autem
inuente mulieres speciose sicut filie iob
in vniuersa terra. **D**edit quoque eis pater su-
us hereditatem inter fratres earum. **V**ixit autem iob post flagella hec centum
quadraginta annis et vidit filios suos
et filios filiorum suorum usque ad quar-
tam generationem: et mortuus est se-
nex et plenus dierum.

ExPLICIT liber Job.

